

## ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 17ης Ιουλίου 1996

σχετικά με ορισμένες ενισχύσεις που χορηγήθηκαν από την αυτόνομη περιφέρεια του Μπολτζάνο (Ιταλία) υπέρ της επιχείρησης Acciaierie di Bolzano

(Το κείμενο στην ιταλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(96/617/ΕΚΑΧ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα,

την απόφαση αριθ. 3855/91/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 1991, που θεσπίζει κοινοτικούς κανόνες για τις ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα (<sup>1</sup>), και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 4,

Αφού κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους (<sup>2</sup>) σύμφωνα με την προαναφερθείσα απόφαση και λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές,

Εκτιμώντας τα εξής:

## I

Με επιστολή της 1ης Αυγούστου 1995, η Επιτροπή ενημέρωσε την ιταλική κυβέρνηση για την απόφαση της να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 6 παράγραφος 4 της απόφασης αριθ. 3855/91/ΕΚΑΧ σχετικά με τις ενισχύσεις οι οποίες είχαν χορηγηθεί στις Acciaierie di Bolzano (ACB).

Κατόπιν επίσημης καταγγελίας, η Επιτροπή είχε ζητήσει από τις ιταλικές αρχές, με επιστολή της 21ης Δεκεμβρίου 1994, πληροφορίες σχετικά με τις δημόσιες παρεμβάσεις υπέρ της ACB, η οποία ελεγχόταν την εποχή εκείνη από τον χαλυδουργικό όμιλο Falck.

Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, που επιβεβαιώθηκαν από αυτά που υπέβαλε η ιταλική κυβέρνηση με επιστολή της 7ης Απριλίου 1995, η Επιτροπή είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι, κατά το διάστημα 1982 έως 1990, είχαν χορηγηθεί στην ACB, με βάση τον περιφερειακό νόμο αριθ. 25/81, κρατικές ενισχύσεις εκ μέρους της αυτόνομης περιφέρειας του Μπολτζάνο, που αντιστοιχούσαν στα ακόλουθα ποσά:

- με την απόφαση αριθ. 784 της 14ης Φεβρουαρίου 1983:
  - α) δάνειο ύψους 5,6 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών,
  - β) μη επιστρεπτές εισφορές ύψους 8 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών,
- με την απόφαση αριθ. 3 082 της 1ης Ιουλίου 1985:
  - γ) δάνειο ύψους 12,941 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών,
- με την απόφαση αριθ. 6 346 της 3ης Δεκεμβρίου 1985:
  - δ) μη επιστρεπτέα εισφορά ύψους 10,234 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών

— με την απόφαση αριθ. 7673 της 14ης Δεκεμβρίου 1987:

ε) δάνειο ύψους 6,321 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών,

— με την απόφαση αριθ. 2429 της 2ας Μαΐου 1988:

στ) μη επιστρεπτέα εισφορά ύψους 3,75 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών

— με την απόφαση αριθ. 4158 της 4ης Ιουλίου 1988:

ζ) δάνειο ύψους 987 εκατομμυρίων ιταλικών λιρών,

η) μη επιστρεπτέα εισφορά ύψους 650 εκατομμυρίων ιταλικών λιρών,

συνολικά 25,849 εκατομμύρια λίρες (12,025 εκατομμύρια Ecu) υπό μορφή δεκαετών δανείων με επιτόκιο 3 %, ήτοι κατά εννέα ποσοστιαίες μονάδες κατώτερο σε σχέση με το κανονικό επιτόκιο της αγοράς που εφαρμοζόταν στην Ιταλία την εποχή εκείνη —περίπου 12 %— και υπό μορφή μη επιστρεπτέων εισφορών, ήτοι χωρίς υποχρέωση επιστροφής τους, που ανέρχονται συνολικά σε 22,634 εκατομμύρια λίρες (10,5 εκατομμύρια Ecu).

Με εξαίρεση το δάνειο των 5,6 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών αποτέλεσαν αντικείμενο της απόφασης 91/176/ΕΚΑΧ της Επιτροπής (<sup>3</sup>), οι υπόλοιπες κρατικές ενισχύσεις δεν κοινοποιήθηκαν ποτέ, ούτε, κατά μείζονα λόγο, εγκρίθηκαν από την Επιτροπή.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή είχε λόγους να πιστεύει ότι οι υπόλοιπες ενισχύσεις που χορηγήθηκαν υπέρ της ACB ήταν παράνομες, ως μη κοινοποιηθείσες, και ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, δεδομένου ότι δεν φαινόταν ότι μπορούν να τύχουν κάποιας παρέκκλισης από την απαγόρευση του άρθρου 4 στοιχείο γ) της συνθήκης.

Με βάση τα εν λόγω στοιχεία, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 6 παράγραφος 4 της απόφασης αριθ. 3855/91/ΕΚΑΧ έναντι των προαναφερθεισών ενισχύσεων.

## II

Στα πλαίσια της διαδικασίας, η Επιτροπή κάλεσε την ιταλική κυβέρνηση να υποβάλει τις παρατηρήσεις της. Τα υπόλοιπα κράτη μέλη και οι ενδιαφερόμενοι τρίτοι ενημερώθηκαν με δημοσίευση της απόφασης για την κίνηση της διαδικασίας στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

(<sup>1</sup>) ΕΕ αριθ. L 362 της 31. 12. 1991, σ. 57.

(<sup>2</sup>) ΕΕ αριθ. C 344 της 22. 12. 1995, σ. 8.

(<sup>3</sup>) ΕΕ αριθ. L 86 της 6. 4. 1991, σ. 28.

Η ένωση γερμανών παραγωγών σιδήρου και χάλυβα «Wirtschaftsvereinigung Stahl» και η ένωση βρετανών παραγωγών σιδήρου και χάλυβα «The British Steel Producers Association» κοινοποίησαν στην Επιτροπή, με επιστολές της 19ης Ιανουαρίου και της 5ης Φεβρουαρίου 1996 αντίστοιχα, τις παρατηρήσεις τους, οι οποίες διαβιβάστηκαν στις ιταλικές αρχές με επιστολή της 20ής Φεβρουαρίου 1996.

Στις παρατηρήσεις τους, οι ενδιαφερόμενοι τρίτοι υποστήριξαν ότι οι ενισχύσεις θα πρέπει να θεωρηθούν παράνομες ως ουδέποτε κοινοποιηθείσες στην Επιτροπή και ότι πρέπει να εκτιμηθούν με βάση τις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου που ισχύουν κατά το χρόνο λήψης της απόφασης της Επιτροπής και όχι κατά το τρόπο χορήγησης των ενισχύσεων. Ως εκ τούτου, οι ενισχύσεις πρέπει κατά τη γνώμη τους, να αξιολογηθούν με βάση τις διατάξεις της απόφασης αριθ. 3855/91/ΕΚΑΧ (ο ισχύων κώδικας ενισχύσεων στη χαλυβουργία). Δεδομένου ότι οι εν λόγω ενισχύσεις δεν εμπίπτουν στις παρεκκλίσεις που προβλέπονται από τον κώδικα αυτό, οι ενδιαφερόμενοι τρίτοι κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η Επιτροπή πρέπει να κηρύξει τις ενισχύσεις ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά άνθρακα και χάλυβα.

Με επιστολή της 27ης Μαρτίου 1996, οι ιταλικές αρχές, αν και αναγνωρίζουν την ύπαρξη των δημόσιων παρεμβάσεων υπέρ της ACB εκ μέρους της αυτόνομης περιφέρειας του Μπολτζάνο με τη χορήγηση των προαναφερθέντων ποσών και παραδέχονται ότι αποτελούν κρατικές ενισχύσεις, υποστήριξαν τα ακόλουθα:

- μέρος των εν λόγω κρατικών ενισχύσεων, και ιδίως αυτές που χορηγήθηκαν πριν από το 1986, υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής της απόφασης 91/176/ΕΚΑΧ,
- η Επιτροπή θα έπρεπε να εφαρμόσει στη συγκεκριμένη περίπτωση τους κανόνες του κοινοτικού δικαίου που ίσχυαν κατά το χρόνο χορήγησης των ενισχύσεων: οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1985, αν και παράνομες ως χορηγηθείσες χωρίς προηγούμενη κοινοποίηση στην Επιτροπή, συμβιβάζονται με την κοινή αγορά, δεδομένου ότι είχαν τηρηθεί οι σχετικοί κοινοτικοί κανόνες που ίσχυαν την εποχή εκείνη [απόφαση αριθ. 2320/81/ΕΚΑΧ της Επιτροπής (1)],
- μεγάλο μέρος των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν μετά την 1η Ιανουαρίου 1986, αν και παράνομες ως ουδέποτε κοινοποιηθείσες στην Επιτροπή, θα έπρεπε να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την κοινή αγορά, δεδομένου ότι προορίζονταν για επενδύσεις που πραγματοποίησε η ACB για την προστασία του περιβάλλοντος, την έρευνα και ανάπτυξη και την εξοικονόμηση ενέργειας, καθώς και για την αναδιάρθρωση της επιχείρησης,
- σε γενικές γραμμές, όλες οι ενισχύσεις είχαν χορηγηθεί στα πλαίσια ενός σχεδίου αναδιάρθρωσης της ACB το οποίο είχε κοινοποιηθεί στην Επιτροπή και είχε εγκριθεί από αυτήν,
- κατόπιν της έγκρισης του καθεστώτος περιφερειακών ενισχύσεων που θεσπίστηκε με τον εν λόγω νόμο, η αυτόνομη περιφέρεια του Μπολτζάνο είχε κοινοποιήσει, το 1982, τέσσερις περιπτώσεις εφαρμογής του νόμου αυτού και ρώτησε την Επιτροπή εάν ήταν ανάγκη να κοινοποιεί και τις άλλες μεμονωμένες περιπτώσεις χορήγησης ενισχύσεων: ελλείψει σχετικής απάντησης εκ

μέρους της Επιτροπής, οι εν λόγω αρχές συνήγαγαν ότι δεν απαιτείται κοινοποίηση των μεμονωμένων περιπτώσεων και ότι, ως εκ τούτου, ισχύει η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

### III

Η ACB είναι μία επιχείρηση που παράγει προϊόντα από ειδικούς χάλυβες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα I της συνθήκης ΕΚΑΧ υπό τον κωδικό αριθμό 4400. Λόγω της παραγωγής της, η ACB αποτελεί επιχείρηση που υπάγεται στους κανόνες της συνθήκης ΕΚΑΧ. Το άρθρο 4 στοιχείο γ) της συνθήκης ορίζει ότι οι επιδοτήσεις ή ενισχύσεις που χορηγούνται από τα κράτη μέλη, υπό οποιαδήποτε μορφή, θεωρούνται ότι δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά άνθρακα και χάλυβα και, κατά συνέπεια, καταργούνται και απαγορεύονται εντός της Κοινότητας. Οι μόνες παρεκκλίσεις από τη γενική αυτή απαγόρευση που θα μπορούσαν ενδεχομένως, να επιτραπούν απαριθμούνται ρητά από τον κώδικα ενισχύσεων στη χαλυβουργία.

Οι ιταλικές αρχές υποστήριξαν ότι ένα μέρος των εν λόγω δημόσιων παρεμβάσεων, και ιδιαίτερα οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1985, καλύπτονται από την απόφαση 91/176/ΕΚΑΧ.

Επ' αυτού πρέπει να υπενθυμιστεί ότι, κατ' εφαρμογήν της απόφασης αριθ. 2320/81/ΕΚΑΧ, το Μάιο του 1983 η Επιτροπή είχε εγκρίνει επενδυτικές ενισχύσεις υπέρ της Falck σε συνδυασμό με ένα σχέδιο αναδιάρθρωσης που είχε κοινοποιηθεί το Σεπτέμβριο του 1980. Η εν λόγω απόφαση προέβλεπε ότι η προθεσμία για την καταβολή της εγκριθείσας ενίσχυσης, στην συγκεκριμένη περίπτωση ενός δανείου με ευνοϊκούς όρους ύψους 5,6 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών, που αντιστοιχεί σε ενίσχυση ύψους 2 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών, όση και η διαφορά μεταξύ του εφαρμοσθέντος επιτοκίου και του επιτοκίου της αγοράς, ήταν η 31η Δεκεμβρίου 1985, επί ποινή ασυμβίβαστου της ενίσχυσης με την κοινή αγορά. Παρ' όλα αυτά, καμία ενίσχυση δεν χορηγήθηκε πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1985.

Με την απόφαση 91/176/ΕΚΑΧ, η Επιτροπή, αφού διαπίστωσε ότι μία ενίσχυση ύψους 2 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών υπέρ της ACB είχε καταστεί ασυμβίβαστη ως εκπροθέσμως καταβληθείσα για λόγους που οφείλονται στους κανόνες κατανομής των αρμοδιοτήτων μεταξύ των περιφερειακών αρχών του Μπολτζάνο και των εθνικών αρχών, εξέδωσε αρνητική απόφαση, με την οποία η ενίσχυση κηρυσσόταν ασυμβίβαστη με την εύρυθμη λειτουργία της κοινής αγοράς. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη την καλή πίστη της αποδέκτριας επιχείρησης και τις αντικειμενικές δυσκολίες κατανομής των σχετικών αρμοδιοτήτων μεταξύ των τοπικών και κεντρικών αρχών στις οποίες οφειλόταν η καθυστέρηση χορήγησης της ενίσχυσης, η Επιτροπή δεν είχε επιβάλει την επιστροφή της εν λόγω ενίσχυσης.

Οι ιταλικές αρχές δεν μπορούν, ωστόσο, να επικαλεσθούν την εν λόγω απόφαση, η οποία είναι αρνητική, για να συνάγουν το συμβιβάσιμο όλων των ενισχύσεων που είχε αποφασίσει η αυτόνομη περιφέρεια του Μπολτζάνο πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1985, δεδομένου ότι με την απόφαση αυτή δεν εγκρίθηκε καμία ενίσχυση, αλλά απλώς, για τους αναφερθέντες λόγους, δεν ζητήθηκε η επιστροφή της ενίσχυσης ύψους 2 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών που προέκυπτε από την παραπάνω χρηματοδότηση.

(1) ΕΕ αριθ. L 228 της 13. 8. 1981, σ. 14.

Σύμφωνα με τις παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν σχετικά από την ιταλική κυβέρνηση, η Επιτροπή θα έπρεπε να διευκρινίσει εάν οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1985, καθώς και εκείνες που χορηγήθηκαν μετά την ημερομηνία αυτή, αν και παράνομες λόγω της κοινοποίησης, συμβιβάζονται με την κοινή αγορά με βάση τις διατάξεις που ίσχυαν την εποχή της χορήγησής τους και όχι με βάση τον ισχύοντα κώδικα για τις ενισχύσεις στη χαλυβουργία.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονισθεί ότι το ζήτημα που θέτουν οι ιταλικές αρχές σχετικά με τον προσδιορισμό του νομικού καθεστώτος που εφαρμόζεται στις εν λόγω ενισχύσεις, και ιδιαίτερα σε εκείνες που χορηγήθηκαν πριν από το 1985, δεν είναι καθοριστικό στη συγκεκριμένη περίπτωση. Πράγματι, ακόμη και αν εφαρμοστούν οι διατάξεις της απόφασης αριθ. 2320/81/ΕΚΑΧ στις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1985, οι τελευταίες δεν θα μπορούσαν να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με τις εν λόγω διατάξεις, λαμβάνοντας υπόψη τους όρους που προβλέπονται σ' αυτές.

Σχετικά πρέπει να υπενθυμιστεί ότι η εν λόγω απόφαση προέβλεπε, στο άρθρο 2 παράγραφος 1, ότι οι ενισχύσεις στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα μπορούν να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την κοινή αγορά εφόσον, μεταξύ άλλων, η αποδέκτρια επιχείρηση έχει αρχίσει την εφαρμογή ενός προγράμματος αναδιάρθρωσης ικανού να αποκαταστήσει την ανταγωνιστικότητά της και να την καταστήσει οικονομικά βιώσιμη χωρίς ενίσχυση υπό κανονικές συνθήκες αγοράς και εφόσον το εν λόγω πρόγραμμα προβλέπει μείωση της συνολικής παραγωγικής ικανότητας. Ωστόσο, όπως προκύπτει από το σχετικό φάκελο, κανένας από τους δύο αυτούς όρους δεν πληρούνται στη συγκεκριμένη περίπτωση, και για το λόγο αυτό οι εν λόγω δημόσιες παρεμβάσεις —ακόμη και υπό το πρίσμα της απόφασης αριθ. 2320/81/ΕΚΑΧ— θα πρέπει να θεωρηθούν ασυμβίβαστες για την κοινή αγορά.

Εξετάζοντας τώρα τις εν λόγω ενισχύσεις υπό το πρίσμα του ισχύοντα κώδικα ενισχύσεων στη χαλυβουργία, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι ο εν λόγω κώδικας απαριθμεί ορισμένες παρεκκλίσεις κατά τρόπο περιοριστικό, και προβλέπει τη δυνατότητα να θεωρηθούν συμβιβάσιμες υπό ορισμένους όρους, κατά παρέκκλιση από την απαγόρευση του άρθρου 4 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚΑΧ, οι ενισχύσεις που αποσκοπούν στην κάλυψη δαπανών για σχέδια έρευνας και ανάπτυξης, καθώς και οι ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, δεδομένου ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν υπάρχει προφανώς εφαρμογή των κανόνων σχετικά με τις ενισχύσεις για το κλείσιμο εγκαταστάσεων, εφόσον η αποδέκτρια επιχείρηση παραμένει πάντοτε σε λειτουργία.

Από τον φάκελο προκύπτει ότι, όσον αφορά την έρευνα και ανάπτυξη, αντίθετα απ' ό,τι υποστηρίζουν οι ιταλικές αρχές, το μεγαλύτερο μέρος των επενδυτικών δαπανών της ACB και οι σχετικές ενισχύσεις δεν εμπίπτουν καν στον τομέα αυτό, αλλά φαίνεται μάλλον να έχουν χαρακτήρα παραγωγικών επενδύσεων οι οποίες, σαν τέτοιες, δεν μπορούν να τύχουν καμίας παρέκκλισης από την απαγόρευση του άρθρου 4 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚΑΧ, σύμφωνα με τους ισχύοντες κοινοτικούς κανόνες σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη.

Όσον αφορά τις επενδύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, φαίνεται ότι η ACB έχει πραγματοποιήσει επενδυτικές δαπάνες που είχαν επιπτώσεις στον τομέα αυτό ύψους περίπου 15 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών. Εντούτοις, οι ιταλικές αρχές δεν κατόρθωσαν να αποδείξουν ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 3 του ισχύοντος κώδικα ενισχύσεων στη χαλυβουργία, και συγκεκριμένα ότι οι επενδύσεις είχαν ως κύριο στόχο τη διαφύλαξη του περιβάλλοντος και ότι θα επέτρεπαν την προσαρμογή στις νέες προδιαγραφές περιβαλλοντικής προστασίας των βιομηχανικών εγκαταστάσεων που λειτουργούσαν από διετίας τουλάχιστον πριν από την έναρξη ισχύος των εν λόγω κανόνων.

Όσον αφορά την εξοικονόμηση ενέργειας και τη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων, η Επιτροπή θεωρεί ότι, με βάση τον ισχύοντα κώδικα ενισχύσεων στη χαλυβουργία, δεν μπορεί να θεμελιωθεί στα υπάρχοντα στοιχεία παρέκκλιση από τις διατάξεις του άρθρου 4 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚΑΧ.

Τέλος, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, δεν ενδείκνυται να γίνει επίκληση του περιορισμένου όγκου παραγωγής της ACB προκειμένου να αποδειχθεί ότι οι χορηγηθείσες ενισχύσεις θα έχουν οπωσδήποτε περιορισμένες μόνον επιπτώσεις στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές. Θα πρέπει πράγματι να υπογραμμιστεί ότι, αντίθετα από τη συνθήκη ΕΚ, η συνθήκη ΕΚΑΧ δεν θεωρεί τις επιπτώσεις στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές αναγκαία προϋπόθεση για την κήρυξη των ενισχύσεων ασυμβίβαστων με την κοινή αγορά.

Επίσης, οι ιταλικές αρχές δεν μπορούν να ισχυρισθούν ότι ο περιφερειακός νόμος αριθ. 25/81, δυνάμει του οποίου χορηγήθηκαν οι ενισχύσεις στην ACB, είχε εγκριθεί από την Επιτροπή. Πράγματι, κατά την έγκριση του καθεστώτος ενισχύσεων που θεσπίζεται με τον προαναφερθέντα νόμο, η Επιτροπή είχε προσθέσει ότι θα πρέπει να τηρούνται πλήρως οι κατευθυντήριες οδηγίες και κοινοτικές διατάξεις σχετικά με τη χορήγηση των ενισχύσεων στη χαλυβουργία.

Τέλος, είναι προφανές ότι η έγκριση εκ μέρους της Επιτροπής του σχεδίου αναδιάρθρωσης της ACB, που κοινοποιήθηκε άλλωστε σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 54 της συνθήκης ΕΚΑΧ, δεν μπορεί επ' ουδενί να θεωρηθεί ως αυτόματη έγκριση κάθε καταβολής ενισχύσεων κατ' εφαρμογή του εν λόγω σχεδίου αναδιάρθρωσης.

#### IV

Πρέπει να τονισθεί ότι η ύπαρξη παρεκκλίσεων από την απαγόρευση επί της αρχής των ενισχύσεων στη χαλυβουργία που διατυπώνεται στο άρθρο 4 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚΑΧ δεν έχει επ' ουδενί ως στόχο τη χαλάρωση της κοινοτικής πειθαρχίας όσον αφορά τις εν λόγω ενισχύσεις. Η κοινοτική αυτή πειθαρχία δικαιολογείται από τις σοβαρές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού που θα μπορούσαν να προκαλέσουν οι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά ενισχύσεις σε έναν τομέα που παραμένει ιδιαίτερα ευαίσθητος, και είναι συνεπώς ανάγκη να τηρείται αυστηρά. Αυτό σημαίνει ότι οι ενισχύσεις σε μία επιχείρηση σιδήρου και χάλυβα μπορούν να επιτραπούν μόνον εάν η Κοινότητα διαπιστώσει ότι τηρούνται πράγματι οι προϋποθέσεις που προβλέπει ο κώδικας των ενισχύσεων στη χαλυβουργία.

Με βάση τα προαναφερθέντα (και συγκεκριμένα στο σημείο III), πρέπει να συναχθεί ότι οι προϋποθέσεις αυτές δεν πληρούνται στη συγκεκριμένη περίπτωση και ότι οι παρατηρήσεις που διατύπωσαν οι ιταλικές αρχές δεν μπορούν να μεταβάλουν επί της ουσίας την πρώτη εκτίμηση που διατύπωσε η Επιτροπή κατά την κίνηση της διαδικασίας του άρθρου 6 παράγραφος 4 του ισχύοντος κώδικα για τις ενισχύσεις στη χαλυβουργία. Ως εκ τούτου, εξαιρουμένου του δανείου ύψους 5,6 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών που έχει ήδη καλυφθεί με την απόφαση 91/176/ΕΚΑΧ, οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στην ACB από την αυτόνομη περιφέρεια του Μπολιτζάνο θα πρέπει να θεωρηθούν παράνομες ως ουδέποτε κοινοποιηθείσες στην Επιτροπή. Επιπλέον, οι εν λόγω ενισχύσεις είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, δεδομένου ότι δεν δύνανται να τύχουν των παρεκκλίσεων από την απαγόρευση του άρθρου 4 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚΑΧ που προβλέπει ο κώδικας για τις ενισχύσεις στη χαλυβουργία.

Κρίνεται ωστόσο σκόπιμο να ληφθούν υπόψη, όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν πάνω από δέκα χρόνια πριν, ήτοι πριν από την 1η Ιανουαρίου 1986, οι πολύ ειδικές περιστάσεις της συγκεκριμένης περίπτωσης.

Όπως υπογράμμισαν οι ιταλικές αρχές, οι εν λόγω επενδυτικές ενισχύσεις είχαν κοινοποιηθεί στην Επιτροπή, η οποία είχε διατυπώσει ευνοϊκή γνώμη με βάση το άρθρο 54 της συνθήκης ΕΚΑΧ. Πρέπει να υπενθυμιστεί ότι, με επιστολή της 3ης Νοεμβρίου 1982, οι ιταλικές αρχές είχαν κοινοποιήσει τις πρώτες τέσσερις περιπτώσεις ενισχύσεων (στον τομέα της υφαντουργίας), κατόπιν της έγκρισης εκ μέρους της Επιτροπής του καθεστώτος περιφερειακών ενισχύσεων που θεσπίζεται με το νόμο αριθ. 25/81 της αυτόνομης περιφέρειας του Μπολιτζάνο. Δυνάμει του ίδιου νόμου χορηγήθηκαν οι ενισχύσεις υπέρ της ACB.

Δεδομένου ότι δεν έλαβαν απάντηση εκ μέρους της Επιτροπής σχετικά με τις τέσσερις πρώτες περιπτώσεις ενισχύσεων και ενώ είχαν, από την άλλη πλευρά, κοινοποιήσει το σχέδιο επενδύσεων της ACB, οι ιταλικές αρχές είχαν θεωρήσει ότι η Επιτροπή έχει ήδη λάβει γνώση του προγράμματος ενισχύσεων που συνδέονται με τις εν λόγω επενδύσεις και δεν είχε την πρόθεση να αντιδράσει. Ως εκ τούτου, οι ιταλικές αρχές συνήγαγαν ότι οι μεμονωμένες κοινοποιήσεις, αν και απαιτούνται, δεν ήταν αναγκαίες στη συγκεκριμένη περίπτωση.

Πρέπει επιπλέον να υπογραμμιστεί, αν και αυτό δεν έχει ιδιαίτερη σημασία από άποψη κοινοτικού δικαίου, ότι κατά την εποχή κατά την οποία χορηγήθηκαν οι εν λόγω ενισχύσεις, οι κανόνες κατανομής των αρμοδιοτήτων μεταξύ των τοπικών και εθνικών αρχών όσον αφορά τις κοινοποιήσεις των ενισχύσεων στις χαλυβουργικές επιχειρήσεις ήταν μάλλον ασαφείς. Για το λόγο αυτό, οι αρχές του Μπολιτζάνο έκαναν το σφάλμα να εμπιστευθούν στις κεντρικές αρχές την ενδεχόμενη κοινοποίηση των ενισχύσεων, όπως είχαν ήδη κάνει για το επενδυτικό πρόγραμμα της ACB. Από την πλευρά τους, οι κεντρικές αρχές είχαν θεωρήσει ότι, εφόσον πρέπει να κοινοποιηθούν οι μεμονωμένες ενισχύσεις, τη σχετική υποχρέωση έχουν οι τοπικές αρχές, κάθε φορά που προτίθενται να χορηγήσουν ενίσχυση.

Για τους λόγους αυτούς, δεν μπορεί να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο παρανόησης εκ μέρους των ιταλικών αρχών σχετικά

με το ακριβές πλαίσιο των πρακτικών περιστάσεων που καθιστούσαν υποχρεωτική την κοινοποίηση των εν λόγω ενισχύσεων.

Οι ισχυρισμοί αυτοί, ωστόσο, δεν μπορούν πλέον να γίνουν δεκτοί για τους ακόλουθους λόγους:

- α) η απόφαση αριθ. 3484/85/ΕΚΑΧ της Επιτροπής<sup>(1)</sup> —που τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1986— προέβλεπε ρητά την υποχρέωση προληπτικής κοινοποίησης κάθε περίπτωσης ενισχύσεων στις χαλυβουργικές επιχειρήσεις
- β) οι χορηγηθείσες κρατικές ενισχύσεις δεν εντάσσονταν στο επενδυτικό πρόγραμμα που είχε κοινοποιηθεί επίσημα στην Επιτροπή.

Συνεπώς, ενδείκνυται να μην απαιτηθεί η επιστροφή των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 1986 και να ζητηθεί η επιστροφή των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν με την απόφαση αριθ. 7673 της 14ης Δεκεμβρίου 1987 υπό μορφή δανείου ύψους 6,321 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών με επιτόκιο 3% αντί του 12% με την απόφαση αριθ. 2429 της 2ας Μαΐου 1988 υπό μορφή μη επιστρεπτέας εισφοράς ύψους 3,750 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών με την απόφαση αριθ. 4158 της 4ης Ιουλίου 1988 υπό μορφή δανείου ύψους 987 εκατομμυρίων ιταλικών λιρών με επιτόκιο 3% αντί του 12%, καθώς και της μη επιστρεπτέας εισφοράς ύψους 650 εκατομμυρίων ιταλικών λιρών.

Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων [βλέπε απόφαση της 2ας Φεβρουαρίου 1989, Επιτροπή κατά Γερμανίας, υπόθεση 94/87<sup>(2)</sup>], οι διατάξεις του εσωτερικού δικαίου πρέπει να εφαρμόζονται κατά τρόπο ώστε να μην καθίσταται πρακτικά αδύνατη η ανάκτηση της ενίσχυσης που επιβάλλει το κοινοτικό δίκαιο,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

#### Άρθρο 1

Οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στην επιχείρηση Acciaieria di Bolzano δυνάμει του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/81 είναι παράνομες ως μη κοινοποιηθείσες πριν από την χορήγησή τους και ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά δυνάμει του άρθρου 4 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚΑΧ.

#### Άρθρο 2

Η Ιταλία προβαίνει, σύμφωνα με τις διατάξεις της ιταλικής νομοθεσίας που εφαρμόζονται κατά την είσπραξη των απαιτήσεων του δημοσίου, σε ανάκτηση των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν από την 1η Ιανουαρίου 1986 στις Acciaieria di Bolzano δυνάμει του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/81, με τις αποφάσεις αριθ. 7673 της 14ης Δεκεμβρίου 1987, αριθ. 2429 της 2ας Μαΐου 1988 και αριθ. 4158 της 4ης Ιουλίου 1988. Για την εξάλειψη των επιπτώσεων που προέκυψαν από τις ενισχύσεις αυτές, προσαυξάνονται με τόκους που υπολο-

<sup>(1)</sup> ΕΕ αριθ. L 340 της 18. 12. 1985, σ. 1.

<sup>(2)</sup> Συλλογή 1989, σ. 175.

γίζονται από την ημέρα καταβολής των ενισχύσεων μέχρι την ημερομηνία επιστροφής τους. Το επιτόκιο που εφαρμόζεται είναι το επιτόκιο που χρησιμοποιούσε η Επιτροπή για τον υπολογισμό του καθαρού ισοδύναμου επιδότησης των περιφερειακών ενισχύσεων κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς.

*Άρθρο 3*

Εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, η Ιταλία ενημερώνει την Επιτροπή για τα μέτρα που έλαβε για να συμμορφωθεί με αυτήν.

*Άρθρο 4*

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ιταλική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 17 Ιουλίου 1996.

*Για την Επιτροπή*

Karel VAN MIERT

*Μέλος της Επιτροπής*

---